

ΑΣΚΗΣΗ 7

Υπολογισμός της ειδικής θερμότητας υλικού

Σκοπός είναι, ο πειραματικός υπολογισμός της ειδικής θερμότητας C_n ενός ομογενούς υλικού.

Για να γίνει αυτό πρέπει πρώτα να υπολογίσω τη θερμοχωρητικότητα K του θερμιδομέτρου.

Νόμος της Θερμιδομετρίας: $Q = m \cdot C \cdot \Delta\theta$

Q: είναι η θερμότητα που απορροφά ένα σώμα μάζας m για να αυξηθεί η θερμοκρασία του κατά $\Delta\theta$.

C: είναι μια σταθερά που εξαρτάται από το υλικό, τη θερμοκρασία, και τον τρόπο μεταβολής. (σταθερή πίεση ή όγκο). Ονομάζεται ειδική θερμότητα του υλικού του σώματος.

Φυσική σημασία του C: Δείχνει τη θερμότητα που πρέπει να πάρει η **μονάδα** μάζας του υλικού, προκειμένου να μεταβληθεί η θερμοκρασία του κατά 1 βαθμό.

Μονάδες του C: Στο SI είναι το $1 \text{ J/kg} \cdot \text{grad}$. Άλλη μονάδα είναι το $1 \text{ cal/g} \cdot \text{grad}$

Θερμοχωρητικότητα K σώματος :
$$K = \frac{Q}{\Delta\theta}$$

Q: η θερμότητα που απορροφά το σώμα για να αυξηθεί η θερμοκρασία του κατά $\Delta\theta$.

Φωτογραφία της άσκησης

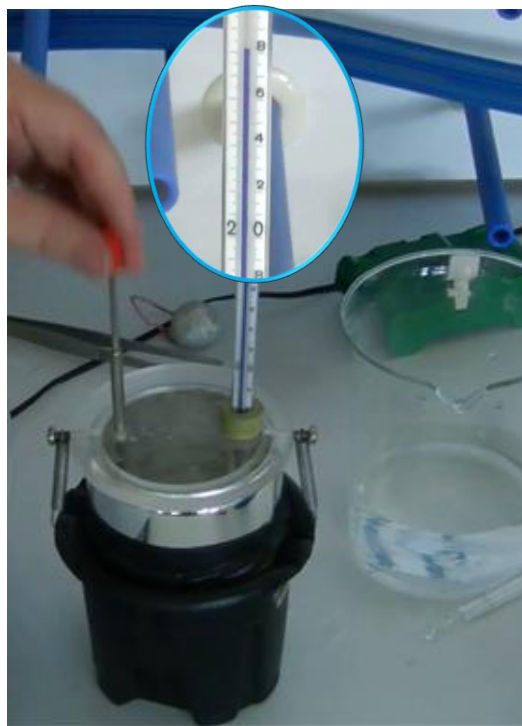
Στη φωτογραφία βλέπουμε: Το θερμιδόμετρο, στο καπάκι του οποίου υπάρχει το θερμόμετρο, ο αναδευτήρας, και τα ελατήρια που κλείνουν το καπάκι.

Το πείραμα μέτρησης της θερμοχωρητικότητας του θερμιδομέτρου

Τοποθετούμε το δοχείο του θερμιδομέτρου στη ζυγαριά, μηδενίζουμε και ρίχνουμε μέσα νερό. Μετράμε τη μάζας νερού $m_1 = 122,68 \text{ g}$

Το πείραμα μέτρησης της θερμοχωρητικότητας του θερμιδομέτρου

Βάζουμε το καπάκι στο θερμιδόμετρο το κλείνουμε και αναδεύουμε. Όταν σταθεροποιηθεί η θερμοκρασία, διαβάζω την τιμή $\theta_1 = 28,2\text{ }^{\circ}\text{C}$

Το πείραμα μέτρησης της θερμοχωρητικότητας του θερμιδομέτρου

Βάζουμε τώρα το μπρικο στη ζυγαριά, τη μηδενίζουμε και ρίχνουμε νερό μάζας $m_2=49,64$ g. Θερμαίνουμε το νερό ώστε να αυξηθεί η θερμοκρασία του κατά 20 βαθμούς περίπου

Το πείραμα μέτρησης της θερμοχωρητικότητας του θερμιδομέτρου

Απομακρύνω το νερό από το γκαζάκι. Αναδεύω και όταν σταθεροποιηθεί η θερμοκρασία διαβάζω, $\theta_2 = 55,6 \text{ }^\circ\text{C}$. Αδειάζω όσο πιο γρήγορα γίνεται το ζεστό νερό από το μπρίκι στο θερμιδόμετρο που έχει μέσα το κρύο νερό. Κλείνω το θερμιδόμετρο και αναδεύω. Όταν σταθεροποιηθεί η θερμοκρασία διαβάζω την τιμή της $\theta_\kappa = 35,0 \text{ }^\circ\text{C}$

Μετρήσεις - αποτελέσματα για τη θερμοχωρητικότητα

Βρήκαμε τη μάζα του κρύου νερού, $m_1 = 122,68 \text{ g}$.

Τη θερμοκρασία του κρύου νερού, $\theta_1 = 28,2 \text{ }^\circ\text{C}$.

Τη μάζα του ζεστού νερού, $m_2 = 49,64 \text{ g}$.

Τη θερμοκρασία του ζεστού νερού, $\theta_2 = 55,6 \text{ }^\circ\text{C}$.

Την κοινή θερμοκρασία, $\theta_k = 35,0 \text{ }^\circ\text{C}$.

Η ειδική θερμότητα και του κρύου και του ζεστού νερού είναι $C_v = 1 \text{ cal/g}\cdot^\circ\text{C}$.

Το ζεστό νερό **έδωσε** θερμότητα $Q_2 = m_2 \cdot C_v \cdot (\theta_2 - \theta_k)$

Τη θερμότητα αυτή την **πήρε** το κρύο νερό $Q_1 = m_1 \cdot C_v \cdot (\theta_k - \theta_1)$ και το θεμιδόμετρο $Q_3 = K \cdot (\theta_k - \theta_1)$. Άρα: $Q_2 = Q_1 + Q_3$

Αντικαθιστώ, λύνω ως προς K , κάνω πράξεις και έχω: $K = 27,7 \text{ cal/}^\circ\text{C}$.

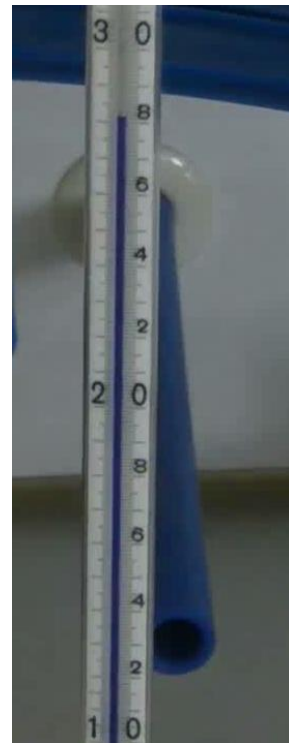
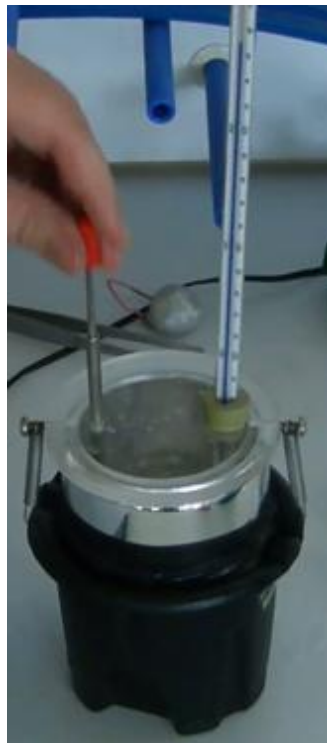

$$m_2 \cdot C_v \cdot (\theta_2 - \theta_k) = m_1 \cdot C_v \cdot (\theta_k - \theta_1) + K \cdot (\theta_k - \theta_1) \Rightarrow K = \frac{m_2 \cdot C_v \cdot (\theta_2 - \theta_k) - m_1 \cdot C_v \cdot (\theta_k - \theta_1)}{(\theta_k - \theta_1)} =$$

$$\frac{49,64 \text{ g} \cdot 1 \text{ cal/(g}\cdot^\circ\text{C)} \cdot (55,6 \text{ }^\circ\text{C} - 35,0 \text{ }^\circ\text{C}) - 122,68 \text{ g} \cdot 1 \text{ cal/(g}\cdot^\circ\text{C)} \cdot (35,0 \text{ }^\circ\text{C} - 28,2 \text{ }^\circ\text{C})}{(35,0 \text{ }^\circ\text{C} - 28,2 \text{ }^\circ\text{C})}$$

Το πείραμα μέτρησης της ειδικής θερμότητας σώματος

Τοποθετούμε το δοχείο του θερμιδομέτρου στη ζυγαριά, μηδενίζουμε και βάζουμε νερό μάζας $m_1 = 52,55 \text{ g}$. Βάζουμε το καπάκι στο θερμιδόμετρο το κλείνουμε και αναδεύουμε. Όταν σταθεροποιηθεί η θερμοκρασία, διαβάζω την τιμή $\theta_1 = 28,2 \text{ }^\circ\text{C}$

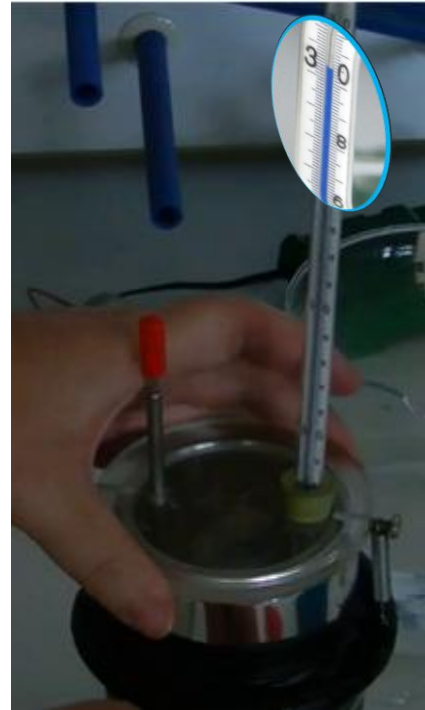

Το πείραμα μέτρησης της ειδικής θερμότητας σώματος

Ζυγίζουμε το σώμα του οποίου θα μετρήσω την ειδική θερμότητα, $m = 85,73 \text{ g}$.
Αφού βράσει για 2-3 λεπτά θεωρούμε ότι το σώμα έχει την ίδια θερμοκρασία με το
νερό που βράζει δηλαδή $\theta = 100^\circ\text{C}$

Το πείραμα μέτρησης της ειδικής θερμότητας σώματος

Με μια λαβίδα βάζουμε το σώμα πάνω στο δίκτυ, του αναδευτήρα. Κλείνουμε το θερμιδόμετρο, αναδεύουμε και όταν σταθεροποιηθεί η θερμοκρασία διαβάζουμε

$$\theta_{\kappa} = 30,4^{\circ}\text{C}$$

Μετρήσεις - αποτελέσματα για την ειδική θερμότητα

Βρήκαμε τη μάζα του νερού, $m_1 = 52,55 \text{ g}$.

Τη θερμοκρασία του νερού, $\theta_1 = 28,2 \text{ }^\circ\text{C}$.

Τη μάζα του σώματος, $m = 85,73 \text{ g}$.

Την κοινή θερμοκρασία, $\theta_k = 30,4 \text{ }^\circ\text{C}$.

Την θερμοχωρητικότητα του θερμιδομέτρου, $K = 27,7 \text{ cal/}^\circ\text{C}$.

Η ειδική θερμότητα του νερού είναι $C_v = 1 \text{ cal/g}^\circ\text{C}$.

Θεωρώ θερμοκρασία βρασμού του νερού $\theta = 100 \text{ }^\circ\text{C}$.

Το σώμα **έδωσε** θερμότητα $Q = m \cdot C_n \cdot (\theta - \theta_k)$

Τη θερμότητα αυτή την **πήρε** το νερό, $Q_1 = m_1 \cdot C_v \cdot (\theta_k - \theta_1)$ και το θεμιδόμετρο, $Q_2 = K \cdot (\theta_k - \theta_1)$. Άρα: $Q = Q_1 + Q_2$.

Αντικαθιστώ, λύνω ως προς C_n , κάνω πράξεις και έχω: $C_n = 0,0296 \text{ cal/g}^\circ\text{C}$

$$m \cdot C_n \cdot (\theta - \theta_k) = m_1 \cdot C_v \cdot (\theta_k - \theta_1) + K \cdot (\theta_k - \theta_1) \Rightarrow C_n = \frac{m_1 \cdot C_v \cdot (\theta_k - \theta_1) + K \cdot (\theta_k - \theta_1)}{m \cdot (\theta - \theta_k)} =$$

$$52,55 \text{ g} \cdot 1 \text{ cal/(g}^\circ\text{C)} \cdot (30,4^\circ\text{C} - 28,2^\circ\text{C}) + 27,7 \text{ cal/}^\circ\text{C} \cdot (30,4^\circ\text{C} - 28,2^\circ\text{C})$$

$$85,73 \cdot (100^\circ\text{C} - 30,4^\circ\text{C})$$

Μετρήσεις - αποτελέσματα ειδικής θερμότητας

Βρήκαμε πειραματικά την ειδική θερμότητα του σώματος $C_n = 0,0296 \text{ cal/g}^{\circ}\text{C}$.

Η τιμή βιβλιογραφίας $C_{T.B}$ για το συγκεκριμένο υλικό είναι $C_{T.B} = 0,0305 \text{ cal/g}^{\circ}\text{C}$.

Η εκατοστιαία διαφορά X ως προς την τιμή βιβλιογραφίας $C_{T.B}$ είναι:

$$X = \frac{|C_{T.B} - C_n|}{C_{T.B}} * 100 = \frac{|0,0305 \text{ cal/g}^{\circ}\text{C} - 0,0296 \text{ cal/g}^{\circ}\text{C}|}{0,0305 \text{ cal/g}^{\circ}\text{C}} * 100 = 3\%$$